

BILAG 2. NORSKE ERFARINGER MED MRSA I SVINEBESÆTNINGER

Norske erfaringer med LA-MRSA i svinebesetninger

Anne Margrete Urdahl og Carl Andreas Grøntvedt, Seksjon for sjukdomsforebygging og dyrevelferd, Veterinærinstituttet, Oslo, Norge

I Norge finnes det om lag 1250 purkebesetninger og 800 slaktesvinbesetninger med en årlig produksjon på 1.6 millioner slaktesvin i 2013. Gjennomsnittlig besetningsstørrelse var i 2013 på 114 årspurker når purkeringene regnes med, eller 80 årspurker når purkeringene holdes utenfor. Den norske svinepopulasjonen er organisert i en avls- og helsepyramide, der toppen av pyramiden utgjøres av 40 foredlingsbesetninger med renrasede avlsdyr. Produksjonen av hybridpurker foregår i 58 formeringsbesetninger. De resterende besetningene er bruksbesetninger med enten smågrisproduksjon, kombinert smågris- og slaktesvinproduksjon eller spesialisert slaktesvinproduksjon.

I Norge ble LA-MRSA (CC398) påvist i prøver fra svin første gang i 2011. Overvåkingsprogrammene gjennomført i 2008, 2011 og 2012 indikerte meget lav prevalens av MRSA-positive svinebesetninger her i landet.

I 2013/14 ble det imidlertid påvist utbrudd av LA-MRSA i norske svinebesetninger på Østlandet og i Rogaland. Det ble også initiert et omfattende kartleggingsprogram der alle besetninger med mer enn 10 purker (986 besetninger, pluss 9 besetninger undersøkt som en del av utbruddsoppklaringen) ble undersøkt. Dette kartleggingsprogrammet ble utført våren 2014, og identifiserte én positiv besetning. Sanering av disse ble iverksatt, og bestod av fullstendig tømning av svinebesetningene, etterfulgt av omfattende vask og desinfeksjon. Det ble gjennom utbruddsoppklaring og kartlegging påvist LA-MRSA i totalt 26 besetninger. Imidlertid, har det mest sannsynlig kun vært 3-4 indeksbesetninger, mens de resterende besetningene er sekundærbesetninger som fikk introdusert LA-MRSA ved innkjøp av dyr fra en indeksbesetning.

Prøvetakning i overvåknings/kartleggingsprogrammet har vært basert på prøver fra både hud og miljø. Det har vært benyttet sterile kluter fuktet i sterilt vann. På huden har et 5x5 cm stort område bak ørene av opptil 60 individer (20 purker, 20 slaktegris/rekruttpurker, 20 smågris) vært prøvetatt ved å gni med to fingre. I tillegg har det vært tatt 30 prøver fra miljøet. Hver klut har blitt brukt på inntil 20 dyr (poolet), eller inntil 15 miljøpunkter (poolet). Prøvetakning i kontaktbesetninger har vært enkeltprøver av inntil 200 dyr (fra alle avdelinger), samt 30-60 prøver fra miljøet.

I sanerte besetninger er det krav om negative miljøprøver (75 miljøprøver per rom fra alle dyrerom og tilstøtende rom) før innsett av nye griser. Prøvetakning etter innsett av dyr i smågrisproduserende besetninger har vært alle purker, inntil 100 slaktesvin/rekruttpurker, inntil 100 smågris, samt 30-60 miljøprøver. I slaktesvinbesetninger har det vært tatt prøver fra inntil 400 slaktesvin, samt 30-60 miljøprøver. I kombinertbesetninger (farrow-to-finish) har det blitt prøvetatt alle purker, inntil 100 slaktesvin/rekruttpurker, inntil 100 smågris, samt 30-60 miljøprøver. I positive besetninger har også personell i direkte kontakt med dyrene blitt prøvetatt, og ved bærerskap blitt tilbudt bærerskap-sanering.

Oppfølging av sanerte besetninger har vist svært lovende resultater, og per dags dato har flere av disse testet negativt tre ganger etter nyinnsatt gris. Totalt er det blitt sanert 26 besetninger pga påvist LA-MRSA i Norge i perioden 2013-14, hvorav 3 besetninger har hatt mislykket sanering (en besetning har hatt mislykket sanering to ganger med ukjent årsak). For en av besetningene med mislykket sanering ble smitten re-introdisert ved kjøp av LA-MRSA positiv gris. For de andre er årsaken til den mislykkede saneringen mer usikker. Disse er alle sanert på nytt, og per november 2014 er det kun den besetningen som har hatt to mislykkede saneringer som fortsatt er positiv. Det er i tillegg 3 besetninger som ble sanert relativt nylig og som derfor foreløpig ikke er prøvetatt etter sanering.

Alle de LA-MRSA positive besetningene fra 2013 og 2014 blir fulgt opp videre. For slaktegrisbesetninger vil det si til de har testet negativt to ganger etter å ha satt inn ny gris, og som oppfølging i purkebesetninger har nye dyr blitt testet etter 3, 6 og 9 måneder. I årene framover er det foreslått at hele svinepopulasjonen blir undersøkt i regi av et årlig overvåkningsprogram der foredlings- og formeringsbesetningene skal undersøkes hvert år, mens det ellers skal alterneres mellom å undersøke purkebesetninger og slaktegrisbesetninger.